ПРЕДРАГ ПОПОВИЋ, ПРЕДСЕДНИК НАРОДНЕ СТРАНКЕ, НАЈСТАРИЈЕ У ЦРНОЈ ГОРИ, ЕКСКЛУЗИВНО ЗА „НАЦИЈУ”

Заједничка држава има будућност

„Ђу-ка-но-вић не кри-је да је ње-го-ва стра-те-ги-ја да Цр-на Го-ра бу-де са-став-ни дио не-ке но-ве ан-ти-срп-ске ко-а-ли-ци-је, ко-ју би чи-ни-ле Ал-ба-ни-ја, Хр-ват-ска, Цр-на Го-ра и не-за-ви-сно Ко-со-во. Уоста-лом, Боб Дол, као зва-нич-ни ал-бан-ски ло-би-ста, про-мо-ви-сан је у Ре-ги-стру Ми-ни-стар-ства прав-де САД-а и за зва-нич-ног ло-би-сту не-за-ви-сне Цр-не Го-ре. Ак-ту-ел-ни ми-ни-стар спољ-них по-сло-ва Ал-ба-ни-је из-ја-вио је да ће 8 про-це-на-та Ал-ба-на-ца у Цр-ној Го-ри опре-ди-је-ли-ти њен др-жав-но-прав-ни ста-тус. Можемо ли то да допустимо? Можемо ли да допустимо да нас Ђукановић медијско-мафијашким инжењерингом претвори у неки други, нови народ, и да нас супротстави самима себи?”

Пише: Драган Мраовић

У истој години кад ће заједничка држава Србије и Црне Горе пролазити кроз најтеже искушење од кад постоји, Народна странка – најстарија политичка организација у Црној Гори (основана 1906) и најизразитије српска међу релевантним онамошњим партијама – обележиће стогодишњицу постојања. По-во-дом овог ју-би-ле-ја, ка-квим се ма-ло стра-на-ка мо-же по-ди-чи-ти, за „НА-ЦИ-ЈУ” го-во-ри Пре-драг По-по-вић, пред-сед-ник

На-род-не стран-ке у Цр-ној Го-ри.

• На-род-на стран-ка у Цр-ној Го-ри обе-ле-жа-ва сто-го-ди-шњи-цу по-сто-ја-ња. На ка-кве се тра-ди-ци-је у по-ли-тич-кој исто-ри-ји Цр-не Го-ре на-сла-ња-те и шта то да-нас зна-чи?

На вје-ков-не тра-ди-ци-је и те-жње на-ше-га на-ро-да и на-ших нај-ум-ни-јих и нај-гла-со-ви-ти-јих пред-став-ни-ка, ко-ји су те-жи-ли све-срп-ском ује-ди-ње-њу у ври-је-ме ка-да су ти ин-те-гра-тив-ни про-це-си оби-ље-жа-ва-ли XIX и XX ви-јек. Да-нас се то од-но-си при-је све-га на очу-ва-ње за-јед-нич-ке др-жа-ве са Ср-би-јом и осна-ри-ва-ње чвр-стих ве-за са оста-лим Ср-би-ма у ра-се-ја-њу. Као и у ври-је-ме осни-ва-ња, На-род-на стран-ка да-нас на-ро-чи-ту па-жњу по-кла-ња очу-ва-њу и од-бра-ни Ми-тро-по-ли-је цр-но-гор-ско-при-мор-ске, као и оста-лих епи-ско-пи-ја СПЦ у Цр-ној Го-ри. Чу-ва-ње срп-ског је-зи-ка и кул-ту-ре оста-ју на-ша трај-на оба-ве-за. Да-кле, све оно што је Цр-на Го-ра би-ла у про-шло-сти, и што су Цр-но-гор-ци пред-ста-вља-ли у све-ко-ли-ком Срп-ству, у су-шти-ни је-сте по-ли-тич-ки ама-нет ко-ји је пре-у-зе-ла На-род-на стран-ка. Јед-на-ко 1906. го-ди-не ка-да смо осно-ва-ни, као и 1990. го-ди-не, ка-да смо об-но-ви-ли рад.

„САБЕРИМО СЕ”

• По чет ком 90-их, ка да је об но вљен ви ше пар ти јски си стем, сло ви ли сте као из ра зи то срп ска или „про срп ска ” стран ка. За тим сте би ли део вла сти ко ја је ка сни је ра ди кал но про ме ни ла по ли тич ку плат фор му и про мо ви са ла раз би ја ње за јед нич ке др жа ве. Са да сте опет у опо зи ци ји тој вла сти. За што је до шло до то ли ких пре о кре та?

На-род-на стран-ка је чвр-сто би-ла и оста-ла на по-зи-ци-ја-ма ње-не исто-риј-ске ми-си-је због ко-је је и осно-ва-на. За-јед-нич-ка др-жа-ва са Ср-би-јом, за-јед-нич-ка тра-ди-ци-ја, исто-ри-ја, вје-ра, је-зик, иден-ти-тет, ни-ка-да ни-су до-во-ђе-ни у пи-та-ње, и тих дви-је го-ди-не вла-сти са ДПС-ом би-ле су оби-ље-же-не на-шим про-грам-ским ци-љем: „де-мо-крат-ска Цр-на Го-ра са де-мо-крат-ском Ср-би-јом у за-јед-нич-кој др-жа-ви СРЈ, ин-те-гри-са-ној у ЕУ". Ми смо се бо-ри-ли за де-мо-крат-ску за-јед-нич-ку др-жа-ву а про-тив ре-жи-ма Сло-бо-да-на Ми-ло-ше-ви-ћа, због че-га смо до-би-ли пу-ну по-др-шку де-мо-крат-ске Ср-би-је и ме-ђу-на-род-не за-јед-ни-це. Да-кле, ни-смо ми по-др-жа-ли Ђу-ка-но-ви-ће-ву по-ли-ти-ку, не-го он на-шу, од-ри-чу-ћи се до-та-да-шњег бес-по-го-вор-ног слу-же-ња Ми-ло-ше-ви-ћу, али и чвр-сто, ка-сни-је ће-мо утвр-ди-ти да је то би-ло са-мо вер-бал-но, по-др-жа-ва-ју-ћи про-је-кат за-јед-нич-ке др-жа-ве и је-дин-ства СПЦ. Не за-бо-ра-ви-те, Ђу-ка-но-ви-ћа је, због за-ла-га-ња за ове ци-ље-ве, удо-сто-јио зва-нич-ног при-је-ма и Ње-го-ва Све-тост Па-три-јарх Срп-ски Г. Па-вле, као и Ми-тро-по-лит Цр-но-гор-ски Г. Ам-фи-ло-хи-је.

Пре-о-крет у Ђу-ка-но-ви-ће-вој по-ли-ти-ци на-ста-је на-кон до-ла-ска Ко-шту-ни-це на власт у Ср-би-ји. На-род-на стран-ка је због то-га од-мах на-пу-сти-ла власт, и као по-сле-ди-цу има-мо пад Вла-де Фи-ли-па Ву-ја-но-ви-ћа, чи-ји смо и ми би-ли кон-сти-ту-ен-ти. На ван-ред-ним из-бо-ри-ма 2001. го-ди-не ко-а-ли-ци-ја „За-јед-но за Ју-го-сла-ви-ју" сво-јим сјај-ним ре-зул-та-том за-у-ста-вља, на-дам се за-у-ви-јек, се-па-ра-ти-стич-ки про-је-кат Ми-ла Ђу-ка-но-ви-ћа. На-род-на стран-ка је у тој ко-а-ли-ци-ји, кам-па-њом „Са-бе-ри-мо се", до-брим ди-је-лом ути-ца-ла на та-ко до-бар ре-зул-тат.

На-гла-ша-вам, не слу-чај-но, да је ско-ро го-ди-ну да-на при-је са-ве-зних из-бо-ра 2000. го-ди-не На-род-на стран-ка сми-је-ни-ла свог до-та-да-шњег пред-сје-ни-ка Но-ва-ка Ки-ли-бар-ду због из-ја-ва ко-је ће ка-сни-је пре-у-зе-ти као сво-ју по-ли-ти-ку и сам Ђу-ка-но-вић. Оту-да и Ваш по-гре-шан ути-сак да је и На-род-на стран-ка на-пу-сти-ла иде-ју за-јед-нич-ке др-жа-ве.

Да-кле, ни-је би-ло, ни-ти ће би-ти, пре-о-кре-та у по-ли-ти-ци На-род-не стран-ке. По-је-дин-ци ко-ји су се од-ре-кли ње-них про-грам-ских на-че-ла од-стра-ње-ни су из стран-ке. Они су се ми-је-ња-ли, али ни-је На-род-на стран-ка. То је, при-зна-ће-те, ве-ли-ка раз-ли-ка.

ПОКРЕТ ЗА ИМУНИТЕТ М. Ђ.

• Ваши иступи и сукоби са режимом Мила Ђукановића су посебно оштри, а његове присталице проглашавају Народну странку „националистичком". Јесте ли „национална" или националистичка странка и постоји ли у савременом појмовнику у Црној Гори то битно разликовање?

Ак-ту-ел-на власт је нус-про-и-звод ду-го-го-ди-шње ко-му-ни-стич-ке дик-та-ту-ре, чи-ја је нај-ве-ћа жр-тва био срп-ски на-род у цје-ли-ни. Ђу-ка-но-ви-ћев ре-жим за сво-ју идеологију у осно-ви има ко-му-ни-зам, али са-мо у по-јав-ном об-ли-ку. Ду-бље посматрано, њи-хо-ва иде-о-ло-ги-ја је очу-ва-ње вла-сти по сва-ку ци-је-ну и ор-га-ни-зо-ва-ни кри-ми-нал као осно-ва за лич-но бо-га-ће-ње. Вра-ћа-ње тра-ди-ци-ји Цр-не Го-ре, ко-ја под-ра-зу-ми-је-ва по-што-ва-ње свих ње-них исто-риј-ских ври-јед-но-сти, за ак-ту-ел-ну кри-ми-на-ли-зо-ва-ну власт зна-чи на-ци-о-на-ли-стич-ки ис-пад. И то са-мо ка-да се то ти-че срп-ског на-ро-да. Да-нас у Цр-ној Го-ри нај-про-фи-та-бил-ни-је за-ни-ма-ње је Цр-но-го-рац-Ду-кља-нин. Ако се та-ко де-кла-ри-ше-те, а то зна-чи да мо-ра-те пљу-ва-ти по све-му срп-ском, да-кле по се-би са-мом, он-да до-би-ја-те ула-зни-цу за то дру-штво ко-је не тра-жи од вас зна-ње, по-што-ње, спо-соб-ност, не-го ло-јал-ност и скло-ност ка кри-ми-на-лу. Е, ка-да нас та-кви на-зи-ва-ју на-ци-о-на-ли-стич-ком стран-ком, због то-га што им отво-ре-но са-оп-шта-ва-мо да су ло-по-ви, он-да је то сво-је-вр-сни ком-пли-мент. На стра-ну што они и не зна-ју да пра-ве раз-ли-ке из-ме-ђу на-ци-о-нал-ног и „на-ци-о-на-ли-стич-ког". „Бра-ни-ти се-бе од дру-гих је ју-на-штво, а дру-ге од се-бе чој-ство". Та де-фи-ни-ци-ја Мар-ка Ми-ља-но-ва у су-шти-ни нај-бо-ље од-сли-ка-ва по-ли-тич-ки ка-рак-тер На-род-не стран-ке.

Ми смо при-је све-га де-мо-крат-ска стран-ка, ко-ја не до-зво-ља-ва да нас Ђу-ка-но-вић ге-нет-ским ин-же-ње-рин-гом пре-тва-ра у не-ки дру-ги, но-ви на-род. Они ко-ји по-др-жа-ва-ју тај ре-жим ни-су сло-бод-ни љу-ди. То су ра-је-ти-ни, у Цви-ји-ће-вом сми-слу те ри-је-чи. Ту-жно је гле-да-ти љу-де са ви-со-ким ти-ту-ла-ма ка-ко сто-је у ре-ду да по-љу-бе ру-ку „го-спо-да-ру". Та-кав по-да-нич-ки син-дром по-сто-ји са-мо у Цр-ној Го-ри. За-то смо ту гдје је-смо. На за-че-љу свих европ-ских дру-штве-них и де-мо-крат-ских то-ко-ва.

• Ак‌ту‌ел‌на власт у Цр‌ној Го‌ри су‌ге‌ри‌ше да је јој је Ср‌би‌ја еко‌ном‌ски, по‌ли‌тич‌ки, чак и ци‌ви‌ли‌за‌цијс‌ки ка‌мен око вра‌та на „пу‌ту у Евро‌пу". Шта Цр‌на Го‌ри до‌и‌ста до‌би‌ја из‌ла‌ском из за‌је‌дн‌ич‌ке др‌жа‌ве и гу‌би ли ишта?

Ак-ту-ел-на власт у Цр-ној Го-ри је про-ду-ко-ва-ла кри-ми-нал тран-сна-ци-о-нал-них раз-мје-ра, у чи-јој ор-га-ни-за-ци-ји глав-ну ри-јеч има њен пре-ми-јер и пред-сје-д-ник ДПС-а, ко-ји се у суд-ској пре-су-ди ита-ли-јан-ском ма-фи-ја-шком бо-су Ђе-рар-ду Ку-о-му по-ми-ње као глав-ни про-та-го-ни-ста овог не-ча-сног по-сла. За-то је сми-је-шна те-за да ова-квој Цр-ној Го-ри би-ло ко мо-же би-ти смет-ња на пу-ту у Евро-пу, по-нај-ма-ње Ср-би-ја. Уоста-лом, пред-сје-д-ник Цр-не Го-ре је јав-но ка-зао да му је не-за-ви-сност Цр-не Го-ре нај-пре-ча, ма-кар нас то ко-шта-ло и изо-ла-ци-је од стра-не ЕУ. Сли-чан став има и пред-сје-д-ник „По-кре-та за не-за-ви-сност" (ко-јег ми у На-род-ној стран-ци тач-но име-ну-је-мо: „По-крет за иму-ни-тет Ми-ла Ђу-ка-но-ви-ћа"), Бран-ко Лу-ко-вац, ко-ји је из-ја-вио да Цр-ној Го-ри не тре-ба учла-ње-ње у ЕУ.

Да-кле, Цр-на Го-ра, за-хва-љу-ју-ћи Ђу-ка-но-ви-ћу, пред-ста-вља смет-њу за бр-зо ин-те-гри-са-ње на-ше за-јед-нич-ке др-жа-ве у европ-ске де-мо-крат-ске то-ко-ве. Из-ла-ском из за-јед-нич-ке др-жа-ве на до-бит-ку би био са-мо Ђу-ка-но-вић и ње-гов клан, јер би ти-ме сте-као ме-ђу-на-род-ни иму-ни-тет, ко-јим би се за-шти-тио од суд-ских про-го-на мно-гих европ-ских др-жа-ва.

ОД ЊЕГОША ДО ЈЕВРЕМА БРКОВИЋА

• Стиче се утисак да тактика Ђукановићевог режима почива на нервирању Србије, „гурању прста у око ”, како би се изазвала одбојност и како би грађани Србије сами захтевали раздвајање, обављајући тиме оно за шта Ђукановић на референдуму, по свој прилици, неће имати снаге?

Да, у пра-ву сте. Сре-ћна је окол-ност што се на та ср-бо-фо-бич-на ижи-вља-ва-ња ак-ту-ел-не цр-но-гор-ске вла-сти ни-ко од ре-ле-вант-них по-ли-тич-ких и дру-гих ауто-ри-те-та и не осврће. Њи-хо-ви глав-ни по-ма-га-чи у Ср-би-ји су ра-жа-ло-ва-ни и из-бру-ка-ни ка-дро-ви и стран-ке бив-шег ДОС-а. Њи-хов ути-цај у Ср-би-ји је ра-ван ну-ли. И то пре-кри-же-ној.

• Изласком из заједничке државе Црна Гора би се наједанпут, остајући ту где јесте, нашла у једном новом простору, са промењеним геополитичким и геоекономским параметрима. Да ли је Ђукановићев режим, ван пропагандних флоскула и блазираних општих реторичких места, припремио озбиљне стратешке разраде тих новонасталих прилика?

Са-свим је ја-сно, и то Ђу-ка-но-вић не кри-је, да је ње-го-ва стра-те-ги-ја да Цр-на Го-ра бу-де са-став-ни дио не-ке но-ве ан-ти-срп-ске ко-а-ли-ци-је, ко-ју би чи-ни-ле Ал-ба-ни-ја, Хр-ват-ска, Цр-на Го-ра и не-за-ви-сно Ко-со-во. Уоста-лом, Боб Дол, као зва-нич-ни ал-бан-ски ло-би-ста, про-мо-ви-сан је у Ре-ги-стру ми-ни-стар-ства прав-де САД-а и за зва-нич-ног ло-би-сту не-за-ви-сне Цр-не Го-ре.

Ак-ту-ел-ни ми-ни-стар спољ-них по-сло-ва Ал-ба-ни-је из-ја-вио је да ће 8 про-це-на-та Ал-ба-на-ца у Цр-ној Го-ри опре-ди-је-ли-ти њен др-жав-но-прав-ни ста-тус. Не за-бо-ра-ви-мо да је глав-ни иде-о-лог Ђу-ка-но-ви-ће-ве по-ли-ти-ке Је-врем Бр-ко-вић, по-зна-ти ср-бо-фоб и скри-бо-ман, ко-ји отво-ре-но за-го-ва-ра кон-цепт уни-ја-ће-ња Цр-не Го-ре.

Ка-ква суд-би-на че-ка Ње-го-ше-ву Цр-ну Го-ру, ко-јег ов-да-шњи ср-бо-фо-би на-зи-ва-ју ге-но-цид-ним пи-сцем (!?!) ни-је те-шко од-го-нет-ну-ти. Но, Ђу-ка-но-ви-ћу је ва-жно да се он огра-ди од Евро-пе и за-шти-ти сво-ју им-пе-ри-ју, ма-кар је мо-рао бра-ни-ти кла-сич-ном дик-та-ту-ром и на-си-љем.

Ово је је-дин-ствен при-мјер у сви-је-ту да је-дан вла-сто-др-жац са убје-дљи-во ма-њин-ским ди-је-лом др-жа-во-твор-ног на-ро-да, уз по-моћ и по-др-шку на-ци-о-нал-них и ет-нич-ких гру-па, во-ди отво-ре-ни рат про-тив на-ро-да ко-јем и сам при-па-да ?!?

• Пре̲ми̲јер Ми̲ло Ђу̲ка̲но̲вић је на ме̲ти ту̲жи̲ла̲шта̲ва из Ита̲ли̲је и Не̲мачке и про̲тив не̲га лично се во̲ди зва̲нична ис̲тра̲га због ма̲фи̲ја̲шког удру̲жи̲ва̲ња у ци̲љу шверца ци̲га̲ре̲та и пра̲ња новца. Ита̲ли̲јан̲ски ту̲жи̲о̲ци тврде да је при̲ход од шверца ци̲га̲ре̲та де̲љен у сра̲змје̲ри да једна од пет па̲кли̲ца ци̲га̲ре̲та иде у бу̲џет Цр̲не Го̲ре, а че̲ти̲ри у при̲ват̲не џе̲по̲ве. Ка̲ко је мо̲гу̲ће да уз оп̲ту̲жбе за ма̲фи̲ја̲шко де̲ло̲ва̲ње влас̲ти, уз без̲бро̲јне до̲ка̲зе, па и суд̲ске пре̲су̲де из̲ре̲че̲не у Ита̲ли̲ји не̲ким функ̲ци̲о̲не̲ри̲ма ре̲жи̲ма, још не̲ма кри̲тич̲не ма̲се ме̲ђу гра̲ђа̲ни̲ма ко̲ја би до̲ве̲ла до про̲ме̲на?

Гра-ђа-ни су жељ-ни про-мје-на, али Ђу-ка-но-вић ме-дij-ским бло-ка-да-ма, по-ли-цij-ском стра-хо-вла-дом, ку-по-ви-ном гла-со-ва, на-си-љем и дис-кри-ми-на-ци-ја-ма, уз отво-ре-ну по-др-шку ма-фи-је, тај при-та-је-ни на-род-ни бунт још уви-јек др-жи у, по ње-га, сно-шљи-вим гра-ни-ца-ма.

Ве-ли-ки је про-блем што Ђу-ка-но-вић ма-ни-пу-ли-ше зва-нич-ним ста-во-ви-ма ме-ђу-на-род-не за-јед-ни-це, ла-жно их пред-ста-вља-ју-ћи као отво-ре-ну по-др-шку ње-го-вој по-ли-ти-ци. До-дај-мо, у Цр-ној Го-ри има све-га 450.000 би-ра-ча, од ко-јих је нај-ве-ћи дио оси-ро-ма-шен до гла-ди, а пре-ко 70 од-сто укуп-но за-по-сле-них, ди-рект-но или по-сред-но, ве-за-но је за бу-џет-ска да-ва-ња, ко-ја опет у пот-пу-но-сти кон-тро-ли-ше Ђу-ка-но-вић.

ДРУГИ ЖИВОТ НЕСТАШНИХ УДБАША

• Српска православна црква је на удару режима и антисрпских снага у Црној Гори, док је политицијском регистрацијом, а не канонским деловањем, створена „Црногорска православна црква ". Таква лична карта потпуно би делегитимисала било коју цркву било где на свету, па како је онда могуће да та „црква
"

ипак има присталице у Црној Гори?

Па, та бру-ка је тра-ја-ла ко-ли-ко и „мач-ки муж". У ате-и-зо-ва-ној Цр-ној Го-ри, чи-ји су ко-му-ни-стич-ки ко-ме-са-ри, на-кон ра-та, у Ник-ши-ћу, са-хра-њи-ва-ли Бо-га, би-ло је мо-гу-ће ство-ри-ти јед-ну та-кву па-ра-по-ли-циј-ску ор-га-ни-за-ци-ју и про-да-ти је не-у-ком на-ро-ду као на-вод-ну цр-кву. Ви сте до-бро при-ми-је-ти-ли да та тзв. цр-ква има при-ста-ли-ца, али не-ма вјер-ни-ка. Још ка-да зна-мо да ме-ђу њи-хо-вим при-ста-ли-ца-ма има ве-ли-ки број при-пад-ни-ка ислам-ске и ка-то-лич-ке вје-ро-и-спо-ви-је-сти, он-да је гро-те-ска за-о-кру-же-на, а та при-ча до-ве-де-на до сво-је су-шти-не. Тзв. ЦПЦ не по-сто-ји, ни-ти је ика-да ре-ги-стро-ва-на. Чак ни у по-ли-циј-ској ста-ни-ци на Це-ти-њу. Та-мо по-сто-ји са-мо је-дан па-пир, у ко-јем је не-ко-ли-ко гра-ђа-на Це-ти-ња, оба-ви-је-сти-ло ту по-ли-циј-ску ста-ни-цу да је фор-ми-ра-ло од-бор за „вр-та-ње цр-но-гор-ске пра-во-слав-не цр-кве". И то је све. За бру-ку до-вољ-но.

Је-ди-на по-зи-тив-на стра-на од фор-ми-ра-ња ове тзв. цр-кве је-сте што је истин-ска Цр-на Го-ра са-зна-ла ко су по-ма-га-чи ове по-ли-циј-ске уј-дур-ме, и што је та чи-ње-ни-ца ути-ца-ла да се мно-ги Цр-но-гор-ци, ко-ји ни-су би-ли вјер-ни-ци, окре-ну на-шој је-ди-ној ка-нон-ској цр-кви, СПЦ, и ње-ној Ми-тро-по-ли-ји и епи-ско-пи-ја-ма, за-хва-љу-ју-ћи чи-јем пре-ну-ћу су мно-ге цр-кве об-но-вље-не а мно-ге из-гра-ђе-не или су у из-град-њи.

• У Црној Гори је формирана „Дуклјанска академија наука, на чијем челу је Јеврем Брковић, предсједник академије који нема чак ни средњу школу, што не смета режиму Мила Ђукановића да издашно финансира и такву установу. Ви лично често сте мета напада

Брꞏковиꞏћеꞏвих приꞏстаꞏлиꞏца?

Ми-сли-те на тзв. „Фри-зер-ску ака-де-ми-ју”, ко-ја има и сво-је уд-ба-шко гла-си-ло? Озбиљ-но бих се за-ми-слио над со-бом ка-да би ме у тој кло-а-ки од но-ви-не по-че-ли хва-ли-ти. Но, они су ли-це и на-лич-је Ђу-ка-но-ви-ће-вог ре-жи-ма. Та-ко их и тре-ба по-сма-тра-ти. Ко-ли-ко ми је по-зна-то, Бр-ко-вић је је-дин-ствен по то-ме што је јав-но при-знао сво-је шпи-јун-ске по-ри-ве, прав-да-ју-ћи их мла-да-лач-ком за-не-се-но-шћу. Ни-сам још чуо да је би-ло ко од по-што-ног сви-је-та у сво-јој мла-до-сти за за-ба-ву иза-брао шпи-ја-ње. Очи-глед-но да је „на-шем ју-на-ку” та за-ба-ва пре-шла у на-ви-ку. И то вр-ло уно-сну. Ђу-ка-но-вић је омо-гу-ћио да ова по-лу-пи-сме-на кре-а-ту-ра и скри-бо-ман, од-штам-па у нај-лук-су-зни-јем по-ве-зу сво-ја са-бра-на дје-ла. До-ду-ше, бо-ље упу-ће-ни твр-де да дру-ги дио ње-го-вих са-бра-них дје-ла че-ка на об-ја-вљи-ва-ње на-кон отва-ра-ња ар-хи-ва УДБ-е.

ПОСЛЕДЊИ ДАНИ, АЛИ ЧИЈИ

• Ноꞏси ли евенꞏтуꞏалꞏно отꞏцеꞏпљеꞏње Црꞏне Гоꞏре риꞏзик даꞏљих поꞏдеꞏла? Да ли би сеꞏвер реꞏпуꞏбликe моꞏгао да се преꞏтвоꞏри у неꞏку врꞏсту Реꞏпуꞏбликe Српꞏске? Да ли би ојаꞏчаꞏли захꞏтеꞏви шипꞏтарꞏских сеꞏпаꞏраꞏтиꞏста у Маꞏлеꞏсиꞏји? Да ли би, реꞏциꞏмо, Коꞏтор моꞏгао да траꞏжи да буꞏде неꞏшто као Монꞏтеꞏкарꞏло?

На-рав-но. Већ има на-ја-ва та-кве вр-сте и из Бо-ке и са сје-ве-ра Цр-не Го-ре. Што се ти-че Ал-ба-на-ца, они сво-је за-хтје-ве за те-ри-то-ри-јал-ном ауто-но-ми-јом и фе-де-ра-ли-за-ци-јом Цр-не Го-ре не кри-ју. За-то она-ко дрч-но и тра-же укла-ња-ње пра-во-слав-не цр-кве са пла-ни-не Ру-ми-ја из-над Ба-ра, сма-тра-ју-ћи то ди-је-лом њи-хо-ве те-ри-то-ри-је. Но, они се по-на-ша-ју она-ко ка-ко им то власт до-зво-ља-ва. Ка-кав је дил Ђу-ка-но-вић скло-пио са про-јек-тан-ти-ма ве-ли-ко-ал-бан-ске др-жа-ве на Бал-ка-ну, то ће-мо тек да ви-ди-мо. Оно у шта не-ма сум-ње је-сте да тај дил по-сто-ји. Сје-ти-мо се Бо-ба До-ла, као и из-ја-ве Ха-ши-ма Та-чи-ја, да се „он са Ђу-ка-но-ви-ћем

од-лич-но ра-зу-ми-је".

• Људска права крше се ставом црногорских власти да о статусу Црне Горе не могу да гласају сви њени држављани. Да ли сте то поставили као проблем кршења људских права пред европске и светске институције, невладине организације, амбасаде, којима су уста пуна људских права, и има ли реакција са те стране? Са друге стране, познато је да „бар две Црне Горе живе у Србији ". Какав ће бити став Ваше странке о праву тих држављана Црне Горе да гласају на референдуму о државном статусу?

На-род-на стран-ка, уз по-др-шку опо-зи-ци-о-них стран-ка ко-је се за-ла-жу за за-јед-нич-ку др-жа-ву, ње-тос је от-по-че-ла кам-па-њу при-ку-пља-ња пот-пи-са по-др-шке на-шим др-жа-вља-ни-ма да мо-ра-ју до-би-ти пра-во гла-са при-ли-ком од-лу-чи-ва-ња о суд-би-ни сво-је ма-тич-не др-жа-ве на евен-ту-ал-ном ре-фе-рен-ду-му. Са тим ста-вом смо упо-зна-ли све ре-ле-вант-не по-ли-тич-ке адре-се у сви-је-ту.

• Тврди се да Мило Ђукановић и његово ближе окружење „морају да победе " на референдуму, јер би „губитак власти за многе значио и одлазак пред суд ије ". Јесте ли спремни да се ефикасно супротставите евентуалном фалсификовању резултата референдума?

Ми-слим да ре-фе-рен-ду-ма у Цр-ној Го-ри не-ће ни би-ти. Ђу-ка-но-вић би га рас-пи-сао да је си-гу-ран у сво-ју по-бје-ду. Ла-жне ан-ке-те ко-је спро-во-де ор-га-ни-за-ци-је ко-је се до-ми-нант-но фи-нан-си-ра-ју пр-ља-вим нов-цем, и чи-ји су ру-ко-во-ди-о-ци отво-ре-не при-ста-ли-це цр-но-гор-ске не-за-ви-сно-сти, уза-луд по-ку-ша-ва-ју да пре-у-смје-ре ка се-па-ра-ти-зму ве-ћи-ну цр-но-гор-ских гра-ђа-на, ко-ји же-ле за-јед-нич-ку др-жа-ву са Ср-би-јом. У ту свр-ху се фа-бри-ку-је и ла-жна сли-ка о сна-га-ма по-је-ди-них опо-зи-ци-о-них стра-на-ка. На-род-на стран-ка је и по то-ме је-дин-стве-на.

За-ми-сли-те, пред стогодишњицу од осни-ва-ња На-род-не стран-ке и по-чет-ка пар-ла-мен-та-ри-зма у Цр-ној Го-ри, у Скуп-шти-ни РЦГ, до-би-ли смо од Ђу-ка-но-ви-ћа јав-ну при-јет-њу да као стран-ка бро-ји-мо по-след-ње пар-ла-мен-тар-не да-не. Мо-жда би бо-ље би-ло Ђу-ка-но-ви-ћу да се, при-је ак-ци-је уки-да-ња На-род-не стран-ке,

ју-нач-ки по-ја-ви у Ита-ли-ји и пред та-мо-шњим су-до-ви-ма до-ка-же да ни-је крив за дје-ла ко-ја му се ста-вља-ју на те-рет, и због ко-јих би, ако се до-ка-жу, бро-јао сво-је по-след-ње да-не на сло-бо-ди. Да-кле, не-ка Ку-о-мов са-рад-ник пу-ту-је, и не-ка не бри-не за На-род-ну стран-ку.

У ПРОФИТУ ЈЕ ИСТИНА

• Струк тур ма сов не ко му ни ка ци је у Цр ној Го ри је стро го једн но цен трич на, за раз ли ку од по ли цен трич не струк ту ре ме ди ја ка рак те ри стич не за де мо крат ске зе мље. То ће бит но ути ца ти на ис ход ре фе рен ду ма. За што за све ове го ди не опо зи ци ја у Цр ној Го ри ни је ство ри ла сво је ли сто ве, а по себ но ра дио и ТВ ста ни це, без ко јих гу би ме ди јску бит ку са ре жи мом?

За-то што не-ма-мо па-ра. Ко је год у Цр-ној Го-ри ство-рио ка-пи-тал, или је мо-рао ући у отво-ре-ни дил с вла-шћу и по-др-жа-ти иде-ју цр-но-гор-ске са-мо-стал-но-сти (чи-тај: при-ват-не Ђу-ка-но-ви-ће-ве др-жа-ве), или на-пу-сти-ти Цр-ну Го-ру. При-мјер ком-па-ни-је „КИПС” је илу-стра-ти-ван. То је је-ди-но пред-у-зе-ће ко-је ни-је при-су-ство-ва-ло тзв. до-на-тор-ској ве-че-ри По-кре-та за Ђу-ка-но-ви-ћев иму-ни-тет, у Под-го-ри-ци, на ко-јој је при-ку-пље-но, по њи-хо-вом при-зна-њу, 850.000 евра. Ре-жим је од-мах на-кон то-га пред-у-зео ак-ци-ју уни-штав-ања тог пред-у-зе-ћа. На-по-ми-њем да то пред-у-зе-ће не-ма ни-ка-кве ве-зе са опо-зи-ци-јом. Са-мо ни-су же-ље-ли да се по-ли-тич-ки екс-по-ни-ра-ју. За-ми-сли-те ка-ко би про-шли они ко-ји ни-су при-ста-ли-це ре-жи-ма, а да свој но-вац за-ра-ђу-ју у Цр-ној Го-ри?!

Што се ме-ди-ја ти-че, по-знат је слу-чај уби-ства уред-ни-ка и вла-сни-ка ли-ста „Дан”. Са-да је ре-жим кре-нуо и на Ва-се-љен-ску ра-дио-ста-ни-цу „Све-ти-го-ра”, гла-си-ло Ми-тро-по-ли-је цр-но-гор-ско-при-мор-ске, убје-дљи-во нај-слу-ша-ни-је у Цр-ној Го-ри. До-ду-ше, то је са-мо сег-мент ње-го-вог отво-ре-ног фрон-та пре-ма СПЦ, тач-ни-је, пре-ма нај-ма-ње 70 од-сто на-ро-да у Цр-ној Го-ри.

• Косово и Метохија је проблем који не занима Ђукановића. Јасно је да се тако понаша да би придобио шиптарске гласове у Црној Гори који су језичак на ваги који га одржава на власти. Али, многи протерани црногорски држављани имају тапије на своја имања у тој српској области. Како ће Црна Гора штитити те интересе својих држављана?

Ова власт би јед-на-ко по-сту-пи-ла као и она ко-му-ни-стич-ка из 1945. го-ди-не, ко-ја је де-кре-том од-у-зе-ла имо-ви-ну на-ших др-жа-вља-на про-тје-ра-них од стра-не ал-бан-ских ба-ли-ста и фа-ши-ста то-ком Дру-гог свјет-ског ра-та, и уз то им за-бра-ни-ла по-вра-так на њи-хо-ва вје-ков-на ог-њи-шта. Не за-бо-ра-ви-мо и да је сво-је-вре-ме-но Ми-ло-ше-вић од-био да пот-пи-ше већ до-не-се-ни *За-кон о по-вра-ћа-ју од-у-зе-тог зе-мљи-шта СПЦ-у на Ко-сме-ту*
. И ови да-нас, као и они из 1945, гра-не су јед-ног те истог ста-бла. У ана-ли-ма ве-ли-ких сра-мо-та оста-ће за-пи-са-но да је јед-на власт у Цр-ној Го-ри, пр-ви пут у ње-ној ду-гој исто-ри-ји, отво-ре-но са-оп-шти-ла да је пи-та-ње Ко-со-ва и Ме-то-хи-је не тан-ги-ра. Нај-срам-ни-је је то што су они до-шли на власт на-вод-но бра-не-ћи Ко-смет. Да-нас су нај-ср-бо-фо-бич-ни-ји упра-во они ко-ји су 90-их го-ди-на би-ли нај-гр-ла-ти-ји Ср-би. Та-да је то би-ло про-фи-та-бил-но, јер је нај-ек-стрем-ни-ји Ср-бин био Ђу-ка-но-вић, као што је и да-нас про-фи-та-бил-но би-ти уз ње-га, као екс-трем-ног ан-ти-ср-би-на!

• У ЕУ јача покрет за „антибриселску" Европу којој би на врху биле духовне и етичке вредности, Европу слободних европских народа чији се корени и традиција поштују, а један од битних разлога за неуспех референдума у Француској и Холандији био је и анационални приступ у нацрту европског устава. Како Народна странка, истовремено проевропска и национална, види своје место у Европи?

Као ди-је-лу пар-ти-ја ко-је при-па-да-ју де-сном цен-тру у Евро-пи, и ко-је ње-гу-ју тра-ди-ци-о-нал-ност, али не до-во-де у пи-та-ње по-тре-бу ује-ди-ње-ња Евро-пе. Ми же-ли-мо да са-чу-ва-мо свој иден-ти-тет, по ко-јем се раз-ли-ку-је-мо од дру-гих, али исто-вре-ме-но и да гра-ди-мо за-јед-нич-ке ври-јед-но-сти ко-је ће нас ује-ди-ни-ти. На из-глед фра-за, али ни-је. <

(Новембар-децембар 2005)

СТО ГОДИНА НАРОДНЕ СТРАНКЕ

Луча српске Црне Горе

На-род-на стран-ка је нај-ста-ри-ја по-ли-тич-ка ор-га-ни-за-ци-ја у Цр-ној Го-ри. Кон-сти-ту-и-са-на је 1906. го-ди-не на Лу-чин-дан, 18. (31) ок-то-бра, чи-ме је озва-ни-чен по-че-так пар-ла-мен-та-ри-зма у та-да-шњој Кња-же-ви-ни Цр-ној Го-ри. Њен рад су-штин-ски је по-чео не-што ра-ни-је, из-ла-же-њем „На-род-не ми-сли", пр-вог опо-зи-ци-о-ног ли-ста, 3. сеп-тем-бра те го-ди-не (1906). Уред-ни-ци „На-род-не ми-сли" би-ли су ис-так-ну-ти пр-ва-ци На-род-не стран-ке. Лист је оку-пио углав-ном мла-де и шко-ло-ва-не љу-де то-га до-ба, вас-пи-та-ва-не у гра-ђан-ском европ-ском ду-ху, ко-ји се ни-су ми-ри-ли са на-чи-ном спро-во-ђе-ња устав-них ре-фор-ми из 1905. го-ди-не. Овај лист је био не-зва-нич-но гла-си-ло Клу-ба на-род-них по-сла-ни-ка („Клу-ба-ша") ко-ји ће зва-нич-но пре-ра-сти у На-род-ну стран-ку. Пр-ви пред-сед-ник Клу-ба био је вој-во-да Ша-ко Пе-тро-вић Ње-гош, пот-пред-сед-ник Мар-ко Ра-ду-ло-вић, се-кре-тар Ми-тар Вук-че-вић. Од 76 по-сла-ни-ка пр-вог са-зи-ва На-род-не скуп-шти-не Цр-не Го-ре из 1906. го-ди-не, Клуб На-род-не стран-ке имао је 51 по-сла-ни-ка. Клуб је имао ви-ше прав-ни-ка не-го што су има-ли сви су-до-ви у Цр-ној Го-ри. Ме-ђу осни-ва-чи-ма је би-ло пет вој-во-да, је-дан сер-дар, се-дам све-ште-ни-ка, де-сет прав-ни-ка, два ле-ка-ра, два учи-те-ља, пет тр-го-ва-ца, ин-же-њер, пу-бли-ци-ста итд.

На-род-на стран-ка је свој по-ли-тич-ки *Про-грам* и *Ста-тут*, ко-је је пот-пи-са-ло 38

на-род-них по-сла-ни-ка, јав-но са-оп-шти-ла 1907. го-ди-не.
Про-грам
је пу-бли-ко-ван у мар-ту 1907. го-ди-не, а штам-пан у Срп-ској ду-бро-вач-кој штам-па-ри-ји.

На-род-на стран-ка је би-ла по свом уте-ме-ље-њу де-мо-крат-ска ор-га-ни-за-ци-ја ко-ја је те-жи-ла „збли-жа-ва-њу, па и је-дин-ству сви-ју Ср-ба, ка-да за то бу-ду на-сту-пи-ле мо-гућ-но-сти".

Књаз Ни-ко-ла је про-го-нио пред-став-ни-ке На-род-не стран-ке, слич-но као што ће то 84 го-ди-не ка-сни-је ра-ди-ти ко-му-ни-сти, на-кон об-на-вља-ња ње-ног ра-да 1990. го-ди-не, на дан Св. Ва-си-ли-ја Остро-шког, све-ца за-штит-ни-ка и Кр-сне сла-ве На-род-не стран-ке. <